

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprava 2458
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Večja mesečno prejemna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelci „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Blazni kaos današnjih dni

POGLED V BOLEZEN CELOKUPNEGA SVETA.

Ko se bo pisala zgodovina časa, ki ga sedaj preživljamo mi, bo moral zgodovinar ugotoviti kot najvidnejšo značilnost: zmedo, kaos. Menda še nikoli, v vsej človeški zgodovini ni bilo naenkrat sproženih toliko političnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih vprašanih, kakor sedaj, a kar je še bolj usodno: vsa ostajajo nerešena! Še več, vsak poizkus rešitve rodi še nova vprašanja in zmeda se dan na dan vse bolj zapleta, kakor se zapleta muha v pajčevino, ko bi se je rada rešila. Prav to je tudi vzrok, da nimamo naša doba nobenega jasnega stremjenja, kakršna so imele prejšnje. Dočim se namreč bojujejo nekateri za skrajni marksizem, ga drugi narodi pobijajo s fašizmom. Brezbožništvo v Rusiji, Španiji, Mehiki itd. se odstranjuje drugod s priznanjem vere, s ponovnim uvajanjem verouka v šole, priznavanjem cerkvene poroke, dovoljevanjem redov itd., kakor n. pr. v Italiji, Nemčiji, Avstriji in Franciji. Uvajanje diktature boljševizma in fašizma v Rusiji, Nemčiji in Italiji se postavlja nasproti diktaturi »demokracije« (Avstrija), na Portugalskem se pa istočasno uvaja zopet absolutna demokracija.

Prizadevanja cele vrste držav, da bi stabilizirala svojo valuto na zlato podlagi, se zavrača drugod z odpravljanjem zlata podlage in z inflacijo, kakor n. pr. sedaj v Združenih državah Severne Amerike. In med tem ko zahtevajo eni popolno odpravo carinskih pregrad in deviznih zapor, se drugi zapirajo še na novo in še bolj s popolno avtarhijo. V času, ko stradajo milijoni brezposelnih po vseh kontinentih in nimajo sredstev, da bi zmogli visoke cene potrebščin, se na drugi strani uničujejo ogromne zaloge živil in drugega blaga, samo da se cene ne bi znižale. V dneh, ko zboruje v Ženevi razorožitvena konferenca, ki naj bi prinesla svetu olajšanje bremen za oboroževanje in varnost pred vojno, se sprejemajo ponekod ogromni vojni proračuni, delajo se novi načrti za bodočnost, grade se ogromne pomorske in zračne bojne ladje, zidajo trdnjave itd. Še več: v času razoroževanja in sklepanja paktov o »večnem

miru« grme v Aziji in Južni Ameriki topovi, divja vojna vlira razbesnelih imperialističnih instinktov!

Ali naj navedemo v podkrepitev vseh paradoksov še kaos v načelih morale in celo filozofije? Saj se pojavljajo dandanes že filozofski sistemi boljševizma, fašizma, narodnega socializma itd. Kmalu bo, kakor to kaže, celo toliko filozofij kolikor strank. Isto se dogaja novejši in starejši zgodovini, ki jo spreminja in preoblikuje vsak po svojih željah in nazorih. In kar je nekemu največje načelo morale: pravičnost, enakopravnost, poštenost, je drugemu — nemoralo. Mussolini oznanja moralo revizije, med tem ko bi pomembna ta revizija pomenila najosnovnejših pravic milijonom ljudi v Evropi! Isto počenja glede postopanja s sedanji narodni manjšinami. Širovo zahteva spoštovanje prepričanja vsakega Italijana v Dalmaciji, na Malti, Korziki itd., istočasno pa govori na nečloveški način več ko pol milijona Slovencev in Hrvatov na Primorskem, na Reki in v Zadru.

Takih strahovitih kaotičnih nesoglasij, fantastičnih paradoksov in bolnih pojmovanj bi lahko našli še na tisoče in tisoče, a to ni potrebno, saj nam že navedeno pričča dovolj jasno in glasno, da preživljamo sedaj največjo kaotično krizo vsega, karkoli obstoja na naši stari zemlji. Če se človek zamisli še globlje, se mu nehoti zazdi, ko da bi bil postal ves svet ena sama ogromna norišnica, v kateri se dogajajo najneverjetnejše stvari, ki jih ne more razumeti in pojmovati logika zdravega razuma. Svet je bolan, nevarno, obupno bolan in kriza boleznine se ni dosežena. Umrl pa zaradi tega seveda ne bo, ker ne more umreti kot kolektiv, temveč samo lahko kot individui vsakokrat sproti. Iz te boleznine, iz tega kaosa se bo seveda rodila nova doba, kakšna pa bo, ne more danes povedati prav nihče. Nihče niti ne ve, katera pot vodi k ozdravitvi in novemu življenju. Samo eno vemo, da bo doba, ki bo prišla, docela drugačna kakor je bila dosedanja. Njen prihod bo pomenil začetek docela novega veka človeške zgodovine.

Pred vojnim spopadom Rusije in Japonske

PRICETEK SOVRAŽNOSTI NA RUSKO-MANDŽURSKI MEJI SE PRICAKUJE VSAK TRENUTEK. OBSEŽNE RUSKE PRIPRAVE NA DALJNEM VZHODU. MOBILIZACIJA.

HARBIN, 2. maja. Napetost med Mandžurijo in sovjetsko Rusijo se je glede vprašanja Vzhodnokitajskih železnic poostrišla tako zelo, da se pričakuje vsak trenutek pričetek vojnih sovražnosti. Za Mandžurijo stoji, kakor je že znano, Japonska.

HARBIN, 2. maja. Dopisnik Reuterjeve agencije je zelo v skrbeh zaradi položaja na rusko-mandžurski meji in smatra, da je vojni konflikt med Rusijo in Japonsko nelzbežen. Sovjetske obmejne čete so se že pričele utrjevati na svojih položajih, obenem pa je bila v Rusiji odredena mobilizacija. Prebivalstvo je bilo obveščeno, da se pripravi na vse. Sovjeti so sporočili mandžurski vladi, da smatra Sovjetska unija sebe kot edino lastnico Vzhodnokitajskih železnic in zato odločno odklanja vsako vmešavanje Japonske v to vprašanje. Sovjeti so obenem odredili, da se morata zahodna in južno-

vzhodna meja očistiti vseh sumljivih in nezanesljivih elementov, tako v političnem kakor tudi družabnem pogledu. Po odredbi sovjetskih ljudskih komisarjev bosta obe meji v pasu 10 km depopularizirani in bo vsakomur bivanje v tem ozemlju, kakor tudi samo potovanje po njem, najstrožje prepovedano. V tem pasu se bodo smele gibati le osebe s posebnimi dovolili. Odkrita se priznava, da so bile te odredbe izdane z ozirom na neizogibno vojno. Centralni komite je pričel tudi energično čiščenje v komunistični stranki. Pozvanih je bilo 3.200.000 članov stranke, da podajo pred centralnim odborom račune o svojem dosedanjem delovanju. Vsak član bo moral dokazati, da se ni bavil s protisemitsko propagando in da se ni družil z meščanskimi elementi. Kdor tega ne bo mogel dokazati, bo izključen iz stranke.

Odmevi washingtonskih posvetovanj

FRANCOSKO STALIŠČE GLEDE CARINSKEGA PREMIRJA. INFLACIJA NE BO REŠILA KRIZE. HERRIOT SE VRAČA.

PARIZ, 2. maja. »Echo de Paris« objavila francosko stališče glede vprašanja carinskega premirja. Po informacijah lista je brzojavil predsednik vlade Daladier francoskemu delegatu v Washingtonu ministru Herriotu, da soglašajo z njegovim stališčem, ki ga je zavzel v razgovorih s predsednikom Rooseveltom. Carinsko premirje naj bi se izvedlo v dveh etapah, in sicer tako, da bi obsegala prva etapa dobo med 24. aprilom in 12. junijem, dočim je zamisljena druga etapa do konca svetovne gospodarske konference.

WASHINGTON, 2. maja. Kakor se doznava, je pri razgovorih v Washingtonu povedal francoski strokovnjak Rist, ki

je spremljal Herriota, brezobzirno in odkrito svoje mnenje predsedniku Rooseveltu v obraz, zlasti glede gospodarske politike Amerike. Naglasil je, da je nesmiselno pričakovati, da bo manevriranje z valuto vplivalo ugodno na svetovni trg. Vse to manevriranje ne more rešiti krize, ki je nastala zaradi hiperprodukcije in nesorazmerja, ki je med produkcijskimi stroški in tržno ceno. Inflacija more znižati cene le na papirju.

PARIZ, 2. maja. Herriot bo prispel v petek s parnikom »Ile de France« v Le Havre. Takoj po svojem prihodu na francosko celino bo Herriot odpotoval v Pariz, kjer bo poročal o svojih razgovorih in pogajanjih predsedniku republike.

Umor predsednika republike Peru

LIMA, 2. maja. Predsednik republike Peru Sanchez Cerro je bil včeraj umorjen po atentatorju, ki je oddal nanj več streliv iz samokresa. O atentatu se doznava naslednje podrobnosti: Ko se je peljal predsednik v svojem avtomobilu skozi mesto, je nenadoma priskečil k vozu neki mlajši možki in streljal na predsednika, ki se je zgrudil nevarno ranjen v notranjost avtomobila in še med prevozom v bolnišnico izdihnil. Na atentatorja je takoj planilo več ljudi, proti katerim pa se je zločinec branil z nadaljnimi strelji in tudi ranil več oseb. Konec boju so napravili policijski stražniki, ki so atentatorja ustrelili. Na cesti sta obležala mrtva tudi dva vojaka, ki so ju zadele atentatorjeve kroglice. Kongres je takoj na izredni seji izvolil za novega predsednika republike bivšega vojnega ministra generala Oskarja Benavidesa. V vsej republiki je proglašeno obsedno stanje.

Avstrijske občinske volitve

DUNAJ, 2. maja. V nedeljo so bile na Nižjem Avstrijskem in Tirolskem občinske volitve, ki so pokazale s svojimi rezultati, da je moč krščanskega socializma ostala nekako nespremenjena, dočim se je stališče socialističnih demokratov značajno poslabšalo. Prve

so pridobili pa narodni socialisti, vendar z ozirom na malo število doseženih mandatov zaenkrat še nimajo nikjer v poštev prihajajočega vpliva. Razmerje moči v občinskih svetih je postalo dvomljivo, ker imajo krščanski socialci možnost zveze z različnimi postranskimi strankami. Baje je bilo že sklenjeno, da dobe občine, kjer krščanski socialci ne bi dobili odločilnega vpliva, vladne komisarije.

Vstaja na Kubi

NEW-YORK, 2. maja. Kljub pomirujočim komunikacijam kubanske vlade se zdi, da je zavzel vstajski pokret na Kubi izredno velik in nevaren obseg. Province Oriente, Santa Clara in Canagney so zasedle vstajke čete, ki štejejo okrog 30.000 mož. Vstajši korakajo proti glavnemu mestu Havani. Vsi policijski in vojaški oddelki, ki so skušali preprečiti napredovanje vstajev, so bili poraženi in so utrpeli težke izgube. Vstajši so oropali in razbili vse poštne urade in porezali vse telefonske in brzojavne žice. Vojaški krogi potrjujejo vesti o velikih izgubah.

AMERIKA IN RAZOROŽITEV. WASHINGTON, 2. maja. Kljub oficialnim izjavam Normana Davisa se močno sumi, da bodo Združene države v celoti sprejele Macdonaldov razorožitveni načrt. V tem načrtu so nekateri pogoji, zlasti glede letalstva, ki so za Ameriko absolutno nesprejemljivi.

Nemirni prvi maj v Avstriji

KRVAVI SPOPADI MED NARODNIMI SOCIALISTI, KOMUNISTI IN SOCIALISTI. — DUNAJ VOJAŠKO TABORIŠČE. — NEMIRI NA DEZELI. — KOMUNISTI SO DOBRO ORGANIZIRANI IN OBOROŽENI.

LINZ, 2. maja. Včeraj sta se zbrali v Altheimu na tamošnjem trgu dve močni skupini komunistov in narodnih socialistov, ki sta se psovali dolgo časa, nato se pa po posredovanju orožnikov razšli brez boja. Kmalu nato so narodni socialisti naskočili neko hišo, v kateri so bili zbrani komunisti. Napadalcji so obmetavali poslopje s kamnenjem in pivskimi kozarci. Komunisti so odgovorili s strelji iz pušk in samokresov, nakar so se tudi narodni socialisti poslužili istega načina borbe. Orožniki so le s težavo vzpostavili red. Na bojišču je obležal neki narodni socialist, ranjene pa so bile štiri osebe, med njimi neki otrok. Komunisti so izšli iz boja brez vsakih izgub. Orožniki so izpraznili poslopje in arretirali vse komuniste. Vlada je izdala najostrejšo izjemne ukrepe in poslala v Altheim vojaštvo.

DUNAJ, 2. maja. Na Dunaju je potekel 1. maj mirno, a vse mesto je izgledalo kakor vojaško taborišče. Iz vseh krajev v provinci, zlasti iz industrijskih, pa poročajo o izredno nape-

tem položaju, ki so mu varnostni organi ledva še kos. Posebno ostro je razmerje med nacionalisti in marksisti v Voitsbergu, Mürtzschlagu, Köflachu, Judenburgu, Leobnu in Brucku, kjer je prišlo celo do prelivanja krvi. Na pomoč je bilo poklicano vojaštvo, ki je moralo z bajonetnimi naskoki izprazniti ceste in ulice. Kljub temu pa se položaj ni izboljšal in se pričakuje, da še mnogo resnejši dogodki. Vojaštvo je postavilo na vseh važnejših krajih strojnice, s katerimi skuša vzdržati red in mir. Marksisti so pokazali povsod veliko bojevitost in dobro organiziranost ter so v pravih bojnih formacijah napadali poslopja, na katerih so se pojavile zastave s hitlerjevskim kličkastim križem. Vlada je v velikih skrbeh, ker se je izkazalo, da je marksistično delavstvo zelo dobro oboroženo.

DUNAJ, 2. maja. Avstrijsko zmedo povečuje še dejstvo, da se poleg velikega dela helmwehrovcev pridružujejo narodnim socialistom tudi Velikonočniki.

Dnevne vesti

MARIBORČANI! Udeležite se nocoj koncerta Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane ob 20. uri v Unionu!

NAŠIM NAROČNIKOM! Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice za vse zunanje naročnike, ki jim je potekla naročnina in jih prosimo, da obnove naročnino radi reda že v prvih dneh maja. Oni, ki so z naročnino še v zaostanku, naj jo čim prej poravnajo, kajti le redni plačniki imajo pravico do redne dostave lista. Uprava »Večernika«.

CENJENE IGRALCE SREČK DRŽ. razredne loterije vlnudno opozarjamo, da so nove srečke za 2. razred že prispale in jih lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Gosposka ulica 11.

Poroka. Poročila sta se v nedeljo posojilniški uradnik g. Janko Dekleva, agilni sokolski delavec in gđc. Danila Černigojeva, učiteljica in načelnica Sokola v Limbušu. Vse najboljši!

Odlikovanje. V nedeljo 30. aprila je okrajni glavar g. dr. Ipavic pri Sv. Martinu pri Vurberku slovesno izročil odlikovanje, red Jugoslovanske krome V. vrste tamkajšnjemu županu, predsedniku okrajnega gremija trgovcev, gostilničarju, posestniku in agilnemu javnemu delavcu g. Janku Kostanjišku. Navzoči so bili tudi narodni poslanec g. dr. Pivko, občinski odborniki, voditeljica gospodinskega tečaja itd. Odlikovancu tudi naše čestitke!

Smrt kosi. V preteklem tednu so umrli v Mariboru: Marija Verličeva, služkinja, 68 let; Marija Vrablova, prevzítkařica, 74 let; Adolf Fischer, šofer, 30 let; Antonija Ledinegova, žena ključavničarja, 34 let; Neža Jugova, žena sprevodnika v p., 95 let; Alojzij Krajnc, sin zvančičnika, 13 let; Nikolaj Križanič, lesni trgovec, 57 let; Hermina Heszky, inženjerjeva vdova, 90 let; Magdalena Bacherjeva, zasebnica, 83 let; Ivan Farič, posestnik, 64 let; Ana Tavčarjeva, zasebnica, 84 let; Marija Machova, zasebnica, 84 let; Alojzija Kořzeva, zasebnica, 74 let, in Konrad Lešnik, kaznjeneec, 32 let.

Vabim vse akademske starešine in vse ostalo občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži koncerta, ki ga priredi Akademski pevski zbor iz Ljubljane danes zvečer ob 20. uri v veliki dvorani Uniona. Predsednik Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru.

Iz Glasbene Matice. Mešani zbor imatriti v sredo nuno pevsko vajo.

Univ. docent dr. Stanko Gogala pride v četrtek, 4. t. m. prvič v Maribor, kjer bo pod okriljem Zveze mladih intelektualcev prvič predaval, in sicer o temi: **Kulтивiranje človeka.**

V nedeljo 7. maja t. l. velika majniška prireditve Sokola II. na Pobrežju. Vabljani vsi, Zdravo!

Zanimiv večer zasebnih nameščencev. Preteklo soboto zvečer je bilo v mali dvorani »Narodnega doma« javno zborovanje članov in članic mariborskih društev zasebnih in avtonomnih nameščencev ter odvetniških in notarskih uradnikov, ki je zelo lepo uspelo. Otvoril ga je podpredsednik »Zveze društev zasebnih in avtonomnih nameščencev« g. Gilčvert, ki je nato podal izčrpno poročilo o uspešnem delovanju zveze ter opisal vse mnogoštevilne intervencije na merodajnih mestih v korist zasebnih nameščencev in obrambo njihovih pravic. Nato je predaval glavni urednik g. Rehar o nastanku in vzrokih svetovne gospodarske krize, katere temelji segajo daleč nazaj v zgodovino človeštva. Navedel je tudi vse ostale pojave in sovzroke današnjih težkih časov ter nakazal tudi važne smernice za rešitev oziroma vsaj delno omiljenje krize. Njegovemu predavanju je sledilo prav tako zanimivo predavanje tajnika »ZDZAN« v Ljubljani g. dr. Körtla, ki je namizal v svojih izvajanjih celo vrsto zanimivih podatkov o zaposlitvi tujcev v naših podjetjih in vpliv te zgrešene socialne politike na položaj našega nameščentstva in delavstva. Končno je spregovoril še g. Vojska, ki je obsojal tako močno razpaslo se dvojno ali celo trojno zaslužkarstvo ter plediral za čim prejšnjo ustanovitev nameščenskega fonda za podpiranje brezposelnih nameščencev. Za pa je bilo opaziti, da je med nameščenci še »remalo zavednost«.

Dobra pripravljenost okoliških gasilcev. Napovedana velika vaja vrlih gasilcev iz Studencev, Pekar, Limbuša in Bistrice se je izvršila v nedeljo dopoldne točno po programu z vso eksaktnostjo, disciplino in uspehom. Na strel s Slovenske Kalvarije so odrbrzele v Limbuš motorke omenjenih gasilskih društev in kmalu je bila gasilna akcija končana v široko zasnovanem delokrogu. Potek vse vaje je prepračal mnogoštevilne gledalce, da zaupamo svoje imetje s polno upravičenostjo našim vrlim Samaritanom, ki ga bodo znali obvarovati ognja v slehernem trenutku dneva in noči.

»Sola in dom«. V okviru javnih prireditev društva »Sola in dom« je imel zanimivo predavanje inspektor g. dr. Poljanec, ki je podal sliko fiziološke strani učenja v temi: »Kako se uče naši učenci?«. V izklesani besedi je predavatelj nazorno očrtal fiziološke posebnosti vsuelnega, akustičnega in motornega tipa. Svoja izvajanja je ponazoril s skicami na deski, tako, da je postala težka snov prav umljiva in jasna. Na podano teorijo je navezal praktična navodila za vzgojno postopanje s posameznimi tipi. Izredno mnogoštevilno navzoče članstvo je sprejelo predavanje z velikim zanimanjem in se zahvalilo predavatelju s toplim priznanjem.

Združenje gostilniških podjetij na Pobrežju opozarja svoje članstvo, da morajo biti poleg drugih steklenih meril tudi čaše in stekleničice od 5 cl in mariše, ki se uporabljajo pri točenju žganja, likerja in konjaka, označene z mero in žigom. V roku enega meseca se morajo vse take čaše in stekleničice, ki so nežigosane, označiti s črto in napisom vsebine 5 cl, 2 cl, ter nato predložiti v svrhu pregleda in žigosanja oddelku kontrolne mer. Pri naročilih novih čaš in stekleničic naj se zahtevajo samo pravilno žigosane.

Obilo sreče za mal denar. V nedeljo popoldne je bila na Trgu svobode v navzočnosti izredno mnogoštevilnega občinstva iz mesta ter bližnje in daljne okolice velika tombola poštnih in brezovjanih uslužbencev. Glavnih 10 tombolskih dobitkov so dobili: I. 4000 Din v gotovini: Ana Brusova, učenka III. razreda meščanske šole iz Počelove pri Pesnici; II. šivalni stroj: Roza Bračkova, posestnica od Sv. Miklavža na Dravskem polju; III. 1500 Din v gotovini: Valentin Bregant, posestnik s Tezna, Maistrova ulica; IV. moško kolo: Ivar Suk, delavec iz Čonove ulice na Pobrežju; V. 1000 Din v gotovini: Anton Remic, dijak, Koroševa ulica, Maribor; VI. fotografski aparat: Milica Hochbaldova, učenka, Smetanova ulica, Maribor; VII. otomano: Marija Šipuševa, zasebnica, Mlinska ulica, Maribor; VIII. kuhinjsko posodo »Herkules«: Jožefa Krampleva, Zrkovska ulica na Pobrežju; IX. mizo z namizno garnituro: Maks Leber, krojaški pomočnik, Koroška cesta, Maribor in X. kompletno specerijsko blago za enomesečno prehrano štiričlanske družine: Stanko Vrankar, učeneec III. razreda, Koroška cesta Maribor.

Velefilm »Ekstaza« v kinu »Union«. Mladi češki režiser Gustav Machaty, tvorec znanega filma »Erotikon«, si je izbral in dosegel nov cilj z izbornim velefilmom »Ekstaza«, ki je nedvomno eno izmed najboljših del sodobne filmske umetnosti. To remek-delo vsebuje ekstazo ljubezni, te edine ustvarjajoče moči človeka. Slike so polne simbolov in so razumljive tudi za najširše kroge občinstva. Dejanje sámo je le nakazano. Lepa, življena željna mlada žena zapusti svojega tujega ji moža in pade brez možnosti upora v naročje mlademu moškemu, katerega žene ista nevidna sila v njen objem. Film prikazuje, kako se stopnjuje ta sila v moško simfonijo najglobljih človeških čuvstev in se izraža v obliki slikovitega govora. Glavna igralka sta Hedy Kiesler in Aribert Mog, poleg njiju pa nastopa v velikih vlogih bivši naš gledališki mojstrski umetnik Zvonimir Rogoz. Posebno močno obeleže daje filmu krasna pokrajina Podkarpatske Rusije. Film se predvaja od drevi dalje v tukajšnjem kinu »Union«.

Nezgodá pri delu. V soboto popoldne se je med delom občutno vrezala v levo roko 19letna služkinja Marija Mohorkova iz Gregorčičeve ulice. Ker je nastopilo močno krvavenje, je morala poiskati potrebno pomoč na rešilni postaji, kjer je bila obvezana.

Prireditve vinogradnikov v Novem mestu. Vabilo na VII. redni občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru, V. vinarski kongres in vinsko razstavo z vinskimi sejmom, ki bodo 24., 25. in 26. maja 1933 v Novem mestu, smo s programom vred pred kratkim objavili v našem listu. Danes sporočamo, da bo občni zbor na verandi hotela »Metropole«, vinarski kongres in vinska razstava s sejmom pa v telovadnici ljudske šole v Novem mestu. Po učni izlet 25. maja bo na Otočec, Stari grad, Trško goro, Bajnof, Potovsko se bo z avtobusi od 14. do 19. ure. Na Bajnofu priredi g. predsednik vinarske podružnice Novo mesto majhno zakusko za izletnike. Izlet v Belo Krajino bo 26. maja, in sicer z avtobusom iz Novega mesta čez Gorjanče v Metliko in metliške vinograde (Draščič in dr.). Za ogled vinogradov in metliških znamenitosti je določen čas od 10 do 13.30. Z vinogradniki in drugimi merodajnimi činitelji je vinarska podružnica Novo mesto že stopila v zvezo in prosila jih, naj organizirajo ogled vinogradov in omogočijo izletnikom strokovno poskušajo metliških vin. Za potovanje iz Metlike v Črnomelj in ogled mesta Črnomelj je določen čas od 13.30 do 15. ure. Od 15. ure dalje bo čas na razpolago za pot do Semiča in ogled semiških vinogradov. Prireditve bodo nudile mnogo poučnega, posebno za vinogradnike iz bivše mariborske oblasti, ki še niso imeli prilike spoznati krasot naše Dolenjske.

Skrivnostna smrt. V ponedeljek pretekli teden je našel posestnik Alojzij Gungl v mlaki posestnika Rojca v Bregovji pri Sv. Antonu v Slov. goricah truplo 79-letne prevzítkařice Julijane Ketiševe. O grozni najdbi je obvestil orožnike, ki so potegnili truplo iz mlake in ugotovili, da je imela nesrečna starica podplutbo na vratu. Sumijo, da je starko nekdo zadavil in nato vrgel v mlako. Uvedena je obširna preiskava.

V znamenju noža. V Tomiščevem drevoredu je nastal v soboto zvečer okrog 20. ure hud pretep, v katerem je delavec Franc Čaruga zabodel 43letnega delavca Franca Eferla iz Razvanja dvakrat z nožem v hrbet, Eferlovega 24letnega sina Franca pa v trebuh v bližino želodca, tako, da sta oba obležala v krvi na tleh. Rešilni avtomobil ju je moral prepeljati v bolnišnico. — Neki Franc Krajnc iz Dežna je napadel 25letnega posestnikovega sina Rudolfa Deberška iz Stopnega in ga zabodel z nožem v levo roko. Tudi Deberšek se zdravi v mariborski bolnišnici.

Se ena žrtev napada. V nedeljo popoldne je zabodel v vinjenosti neki kmečki fant z nožem 19letnega posestnikovega sina Alojzija Predikako iz mariborske okolice tako močno v pleča, da je moral Predikaka poiskati potrebno zdravniško pomoč v mariborski bolnišnici.

Poskušen samomor. Težke razmere, v katerih je živel, so pognale v obup 72letno delavčevno ženo Marijo Z., stanujočo na Ptujski cesti. Pred kratkim je v samomorilnem namenu pila petrolej pomešan z zdrobljenim steklom, sinoči pa si je prerežala z nožem vrat. Poklicani reševalci so obupanko prepeljali v bolnišnico. Njeno stanje je zelo resno in imajo zdravniki malo upanja, da bo ostala živa.

Slabost na cesti. Predvčerajšnjim dopoldne se je zgrudila zaradi nenadne slabosti v Stolni ulici 79letna zasebnica Marija Masten z Betnavske ceste. Poklicani reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

Kino Union. Od torika dalje najoriginalnejši in najbolj realističen film »Ekstaza«. Ekstaza je prava ljubavna pesem, divno opevana in sijajno prikazana. Film, ki je prinesel nekaj popolnoma novega, misterij ljubezni. V glavnih vlogah krasotica Hedy Kiesler, Aribert Mog in Zvonimir Rogoz.

Grajski kino. Na splošno zahtevo od ponedeljka 1. pa do vključno srede 3. maja »Bregovi v plamenu«. Eden najlepših in najsijajnejših zvočnih filmov z Luisom Trenkerjem v glavni vlogi. Ta velefilm se prikazuje v popolnoma novi kopiji zadnjič v Mariboru. V četrtek se začne najslajša in najveselejša opereta »Jaz in cesarica« (Cesarčina podveznica). Krasen, humorja poln film z Lillian Harwey, Mady Christians in Korradom Veidtom v glavnih vlogah.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Torek, 2. maja. Zaprto.
Sreda, 3. maja ob 20. uri »Človekoljubci«, Red B.

Zadnja premiera letošnje sezone bo v najkrajšem času. Uprizorili bodo »Mornarica«, zabavno in satirično komedijo poljskega pisatelja Jerzija Szaniawkega. »Mornar« spada po mnenju odličnih literarnih kritikov med najboljše sodobne poljske komedije. Delo, ki ga v naši državi še niso uprizorili, režira H. Tomašič. Nastopijo Starčeva, Zakrajškova, Udovičeva, Nakrst, Gorinšek, Daneš, Grom, Kovič P., Tovornik, Harastovič, Medven, Blaž in Crnobori. Prva ponovitev Dehmelove uspele drame »Človekoljubci« bo v sredo 3. t. m. za red B.

Gledališke abonente in abonente na blok prosi gledališka uprava, da čimprej poravnajo zaostale obroke.

Pri boleznih ledvic, seči, mehuria in danke, omili naravna »Franz Josefova grenčica« tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova voda«, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Žrtev motociklista. Ko je odhajal v nedeljo jutraj z doma v Maribor 52letni pismonoša Franc Todsauer iz Slivnice, mu je pridrvel nasproti neki motociklist, ki je vozil tako neprevidno, da je podrl Todsauerja na tla in nato izginil naprej. Pismonoša je obležal na cesti z nevarnimi poškodbami na obeh nogah. O dogodku so bili obveščeni mariborski reševalci, ki so Todsauerja prepeljali v bolnišnico.

Vlom v trafikó. Že nekaj časa deluje v Mariboru neka predrzna vlomilska tolpa, ki ji pa naši policijski organi kljub vsemu naporu še ne morejo priti na sled. Njihova specialiteta so zlasti nočni vlomi v trafike in druge podobne paviljone. V noči na nedeljo so neznanci obiskali trafiko v paviljonu na Betnavski cesti, ki je last trafikantnje Marije Denlove. Vlomili so že obe ključavnici in le malo je še manjkalo, pa bi bili prišli v notranjost trafike, kjer jih je čakal zelo dober plen, ker je trafikantinja pozabila zvečer odnesti s seboj skoraj vso gotovino. K sreči pa je prišlo tedaj mimo več ljudi, ki so se ob pozni uri vračali iz mesta. Vlomilci so se jih ustrašili in pobegnili. Policija je našla njihovo sled, ki je vodila do neke gostilne zunaj mesta. Upati je, da bodo sedaj drzni svetrovci vendarle padli v roke pravice.

Dve tatvini. Trgovcu Karlu Jurkoviču je bil pred dnevi ukraden izpred poslopja nove carinske pošte na Aleksandrovi cesti 400 Din vreden štrikolesen vozček za prevažanje mleka, snažilki Josipini Koroščevi pa je izginila v soboto dopoldne med sraženjem javnega stranišča v mestnem parku ura budilka.

Velik plen drznih vlomilcev. Predvčerajšnjim je bila naprošena za intervencijo po svojih kriminalnih uradnikih mariborska mestna policija v primeru velikega nočnega vloma v Lokovcih pri Ljutomeru. Tamkaj so namreč neznanji vlomilci odnesli iz trgovine trgovca Lavrenčiča raznega manufakturnega blaga za približno 20.000 Din. Daktiloskop mariborske policije g. Grobin je posnel na kraju vloma jasne prstne odtise, našel pa je tudi sled za zločinci, ki so povsem verjetno cigani, klateči se v tamkajšnji okolici.

V rokaj pravice. Odkar je nastopilo toplejše vreme, so pričele varnostne oblasti izganjati iz mesta postopache in klateče, ki so si sedaj poiskali zavetišče v okolici mesta, kjer dan za dnem trkajo na vrata. Nekateri pa so postali prav rasilni in kar zahtevajo od kmetov, da jim dajo jesti. Tako se je prejšnji mesec oglašil pri nekem posestniku na Metavi pri Sv. Petru brezposelni hlapec Mihael Iskrač. Kmet je vzel Iskrača za hlapca. Ko pa sta se preteklo nedeljo mudila gospodar in gospodinja po opravkih v mestu, je hlapec izkoristil ugodno priliko in jima pobral vse prihranke, okrog 2000 Din, ter več perila in obleke. S plonom je pobegnil v Maribor, kjer ga je večeraj popoldne izsledila gospodinja v neki gostilni in obvestila policijo, ki je latinskega hlapca aretirat.

Tretji maj — praznik Poljske

Naši severni bratje Poljaki praznujejo vsako leto 3. maja svoj največji narodni praznik. Dne 3. maja 1791. je sprejel namreč poljski državni zbor novo ustavo, s katero so hoteli poljski domoljubi prepričati razpadajočo Poljsko. Poljska je bila takrat politično osamljena; slabe ustave in gospodarske razmere, bratomorni boji političnih strank in prevelika individualna svoboda so ogrožali obstoj te, sicer cvetoče severne države, ki je kljubovala v srednjem in novem veku z neizmerno hrabrostjo vsem sovražnim napadom.

Ta majska ustava je imela prinesiti poljskemu kraljestvu rešitev in dvigniti ga zopet na višino, na kateri je bilo pod vladanjem slavnih kraljev domače krvi.

Pod vplivom idej francoske revolucije je priznala ta zelo demokratična ustava meščanom pravice, ki so jih imeli do tedaj le plemiči. Odslej si je moglo tudi meščanstvo pridobiti zemljo, ki je bila prej last razvajene šlahte; po tej ustavi je mogel postati častnik, državni uradnik in višji duhovnik tudi navaden meščan; meščani so mogli odslej voliti tudi svoje zastopnike v državni zbor — priborili so si torej svobodo in pravice, o katerih poprej niti sanjati niso smeli. Kmetje so morali seveda še nadalje ostati odvisni od svojih gospodarjev-plemičev, ker jih je ustava samo priporočila dobrohotnosti gospodarjev.

Drugo veliko zlo, ki ga je odpravila ta ustava, je bil nesrečni »liberum veto«. Vsak posamezni poslanec je mogel s svojim glasom prepričati sklep, ki so ga napravili vsi drugi poslanci. Naravno je bi-

lo, da so tuji vladarji ali tuje sosedne vlade v svoji neizmerni pohlepnosti in sovraštvi do vsega, kar je bilo koristnega za rešitev poljskega naroda, vedno želeli, da najdejo izdajalca, ki bi za mal ali velik dar in podkupnino izdal interese svoje domovine.

Majska ustava je pretvorila volilno kraljevino v dedno. Pri volitvah novega kralja je dotlej imela glavno besedo korpucija. Stranke so gledale, da spravijo na prestol svoje pristaše, ki bi morali pozneje tako vladati, kakor bi jim same diktirale. Šlahta je skrbelo, da so prišli v poštev le njeni interesi. Inozemstvo je zopet gledalo, da zmaga pri volitvah njen kandidat, ki bi se moral izkazati za te usluge pozneje kot kralj hvaležnega. — Po novi majski ustavi bi bilo to izključno in nemogoče. Ta ustava je zadovoljila vse rodo- in domoljube; tuji oziroma inozemstvo je pa glasno protestiralo in grajavilo Poljsko še naprej, dokler ni prišla tretja delitev Poljske, ki so si jo razdelili požrešni Prusi, lačni Avstrijci in absolutistična Rusija. Poljski rodoljubi so šli v emigracijo, njihovi vnuki in pravnuki so pa dočakali, da se je po svetovni vojni, z mirom v Versaillesu, zopet obnovila velika severna slovanska država: republika Poljska, ki bo igrala v najbližji bodočnosti gotovo odločilno vlogo v borbi med slovanstvom in germanstvom, ki nas še danes ogroža od vseh strani. Ponosno lahko gledajo Poljaki na svojo veliko in cvetočo državo, ponosno in veselo lahko prepevajo danes in vedno svojo: »Ješče Poljska nie zginela«.

F. Kadunc.

Srebrni jubilej mariborskih samaritanov

Bilo je 3. maja 1908., ko se je zbrala skupina članov mariborskega prostovoljnega gasilnega društva in razmotrivala potrebo, da sledi tudi Maribor vzgledu drugih velikih mest in si osnuje mimo gasilnega tudi še reševalno društvo. Primitivna nosila na kolesih, ki so jih imele policijske stražnice, niso zadostovala vedno naraščajoči potrebi. Mesto se je širilo, ustvarjale so se nove industrije in z njimi vzporedno se je dvigalo tudi število nesreč in bolniških prevozov. Ideja pa se je kljub vsestranskemu odzivu javnosti in posameznih delavcev-ustanoviteljev realizirala šele počasi. Aktivno se od ustanoviteljev udeležujejo še danes zdravstveni svetnik dr. Josip Urbacek (star 93 let) in požarni mojster Henrik Egger (star 61 let).

Po ustanovitvi se je pričelo šele pravo in veliko delo ob stalni podpori mestne občine in mestnega prebivalstva. V gasilskem domu se je ustanovila primitivna reševalna postaja, nabavila so se nosila na kolesih z gumijevimi obroči, nočna rešilna straža pa je dobila lastno spalnico. Prvi rešilni voz s konjsko vprego je bil nabavljen leta 1908., ni pa dolgo zadoščal, ker je naraščalo zlasti število voženj iz bližnje in daljne okolice. Zato je bil kmalu nabavljen še drugi voz, ki služi še danes kot skrajna rezerva. Rešilno moštvo je izvežbal dr. Urbacek, pozneje je prevzel ta posel njegov sin dr. Urbacek ml., za njim pa leta 1919. dr. Karel Ipavic, ki je bil leta 1920. izvoljen za šef-zdravnika in vodjo rešilne postaje.

Prvi reševalni avtomobil je bil nabavljen leta 1915. V svetovni vojni se je postavilo društvo v službo »Rdečega križa« in je izvršilo ogromno samaritansko delo, saj je prepeljalo skupno 100.023 bolnih in ranjenih vojakov. Ker pa vozilo ni moglo več zadoščati vsem potrebam, je bil nabavljen leta 1924. z veliko nabiralno akcijo drugi reševalni avtomobil. Ker pa je bilo to še premalo, si je društvo omislilo leta 1928. s pomočjo tombole, nabiralne akcije in prispevkom mestne občine v znesku 25.000 Din še tretji avtomobil. Za generalno popravilo drugega avtomobila je prispevala banska uprava iz požarnega fonda znesek 15.000 Din.

Ko je resno obolev zaslužni šef-zdravnik dr. Ipavic, je bilo poverjeno vodstvo reševalnih tečajev dr. Josipu Ivanščku, ki je izvršil svojo nalogo v popolno zadovoljstvo vseh. Dne 13. avgusta 1932 je umrl dr. Ipavic, za katerim je provizori-

čno vodil postajo dr. Ivanšek. Dne 30. januarja t. l. pa je bil na obnem zboru soglasno izvoljen za šef-zdravnika in vodjo reševalne postaje višji mestni zdravnik dr. Alfonz Wankmüller, ki je dal takoj po prevzemu vodstva pobudo za prenovitev rešilne postaje in njeno delno novo opremo, kar je bilo vse prav te dni dovršeno ob 25letnem jubileju društva, ki bo jutri 3. maja. Delo v reševalnem oddelku je reumorno. Zadnja jubilejna nabiralna akcija je našla med prebivalstvom kljub vsej krizi polno razumevanje in je lepo uspela. Tudi sedanje vodstvo mestne občine z županom dr. Lipoldom in vodjo gradbenega urada nadsv. Černetom je pokazalo v polni meri razumevanje za težnje društva in ga v vsakem oziru podpira.

Ta kratek pregled daje zadostno sliko izredno težavnega dela, ki ga opravlja reševalni oddelk, obenem pa dokazuje, da se vsi darovi uporabljajo res v najboljši namen. Obratovanje postaje v vseh podrobnostih zahteva vedno več denarja in potrebe društva rasejo iz dneva v dan. Ne smemo pa nikakor pozabiti tudi požrtvovalnih reševalcev, ki so noč in dan na nogah, vedno pripravljene, da na vsak poziv pohite na pomoč in ne žrtvujejo v ta namen le svojega časa, temveč tudi denar in svoje fizične moči. Zato jim gre vse priznanje in iskrena zahvala vse javnosti.

V 25. letih je pomagalo društvo razen vojaštvu še 29.241 civilnim osebam, z reševalnimi vozovi oziroma avtomobili je bilo izvršenih 19.961 voženj, dočim se je na reševalni postaji nudila prva pomoč 9.460 osebam. Te številke govore same dovolj zgovorno in dokazujejo potrebo ter upravičenost te ustanove za mesto Maribor in njegovo celotno zaledje.

Našim vrlim samaritanom zato ob njihovem srebrnem jubileju najtoplejša zahvala in naše ter vse javnosti iskrene čestitke!

Harakiri 84letne starke.

V neko bolnišnico je bila pripeljana 84letna zasebnica Marija Kocma s strašnimi poškodbami na trebuhu. Zdravnikom je izjavila, da je imela že dolgo časa hude notranje bolečine in da si je zato z nožem razparala trebuh, hoteč ugotoviti, kaj ji prav za prav manjka. Kljub izredno nevarnim poškodbam pa zdravniki vendar upajo, da bo ostala starka pri življenju.

ISSK Maribor prvak LNP

PRVENSTVENA TEKMA MED »ISSK MARIBOROM« IN »SK ŽELEZNIČARJEM« SE JE KONČALA Z VISOKO ZMAGO »ISSK MARIBORA«. — KRAJSEN USPEH »SK RAPIDA« V LJUBLJANI.

Predvčerajšnja prvenstvena nedelja je bila važna v toliko, ker je odločila letošnjega prvaka LNP. Prvi del prvenstvenega programa se je odigral v Mariboru, kjer je moral »SK Železničar« kloniti pred »ISSK Mariborom«. Zmaga »Maribora« je bila sicer pričakovana, vendar pa je razlika petih golov tudi za »Železničarja« prehud udarec. »ISSK Maribor« je postal z nedeljsko zmago prvak LNP ter si s tem seveda tudi priboril pravico za nadaljnja tekmovanja za vstop v nacionalno ligo. Drugi del nedeljskega programa pa se je odigral v Ljubljani, kjer sta se srečala mariborski »SK Rapid« in »SK Ilirija«. »Rapid« je na vročih ljubljanskih tleh izvojeval lepo zmago in tako zasedel v prvenstveni tabeli drugo mesto. Prvenstvena tabela izgleda po nedeljskih tekmah takole:

ISSK Maribor	7 4 1 2	24:15	9
SK Rapid	7 4 0 3	18:20	8
SK Ilirija	6 1 2 3	13:15	4
SK Železničar	6 1 1 4	12:22	3

Letošnja prvenstvena tekma med »ISSK Mariborom« in »SK Železničarjem« ni izvabila mnogo gledalcev na igrišče. Saj pa igra tudi res ni bila na onem višku, kakor smo je mogli z veseljem ugotavljati nekdanj. Poslednja prvenstvena tekma v Mariboru se je odigrala v stilu drugorazrednih tekem in če naj po pravici povemo: takšnih tekem si ne želimo več mnogo videti, ker si z njimi ne bomo delali reklame za nogomet.

»SK Železničar« rez.: »ISSK Maribor« rez. 7:1 (6:0).

Predtekma rezerv je pod vodstvom g. Vesnaverja potekla v premoči zmagovalca in prinesla »Železničarju« zasluženo zmago.

ISSK Maribor : SK Železničar 6:1 (3:0)

Za glavno tekmo sta nastopili moštvi v postavi:

»ISSK Maribor«: Gutmeier, Savo, Bertoncely I, Miro, Kirbiš, Kukanja, Zemljič, Hreščak, Bertoncely II, Priveršek, Breatoni.

»SK Železničar«: Pišof, Wagner, Bačnik, Frangeš II, Efferl, Škof, Ronjak, Pavlin, Pezdček II, Golinar, Zgonc.

Včasih so bile prvenstvene tekme med obema lokalnima rivaloma s sportnega stališča res pravi užitek. Toda nedeljska tekma je bila le do neke mere zanimiva in tudi ni sličila prvenstveni tekmi. Bilo je pravo prijateljsko srečanje brez dramatičnih intermezzov. Tekma je nudila le nekoliko napetih momentov, v ostalem pa sta bili obe moštvi preveč nenotni, da bi se bila mogla razviti lepa borba. Le to je treba poudariti, da je potekla v glavnem fair.

»ISSK Maribor« je dosegel zmago z odlično ožjo obrambo. Ta del moštva je bil sploh najmočnejši na igrišču. Izboren je bil vratar Gutmeier, ki je ubranil težke žoge. Branilca sta se prav lepo izpopolnjevala in sta bila v razdiranju prav sigurna. V srednji liniji pa črno-beli niso imeli najboljših zasedb. Zelo slab je bil Kirbiš, Kukanja le malo boljši, Miro pa absolutno ne spada v to formacijo. Če je bila ta kriška vrsta precej šibka, jo je v tem pogledu napad po možnosti še prekašal. Vsi od kraja se predvsem slabo postavljajo, tako, da jim nasprotni krilci poberejo vsak pas in je res že prava umetnost poslati jim uporabne žoge. Žog tudi ne znajo držati; o kaki posebni prodornosti ni več sluha. Tudi lepe kombinacije je bilo redko videti. Leva stran napada je bila pri vsem tem nekoliko agilnejša od desne, notranji trio pa je mnogokrat »plaval«. Moštvi sta manjkala tudi vsaka volja in elan, in če je doseglo tako visoko zmago, je prav gotovo ni zaslužilo.

Železničarji so mestoma prevladovali v polju. To predvsem zaradi razmeroma dobre igre krilcev, ki so neprestano pošiljali žoge naprej. Le v dodajanju bi bilo želiti malo več preciznosti; tudi je treba o pravem času prenašati. V napadu pa so imeli železničarji prav močno orožje, ki se je pa skrhalo na mariborski ožji obrambi. Do kazenskega prostora je še

nekam šlo; potem pa je prišlo le redko do pametnega zaključka s strelom na gol. Kar je bilo takih strelcev, je vse Gutmeier posnel. Železničarji v napadu nimajo niti enega strelca, ki bi se obnesel. Poudariti je treba, da so imeli večkrat izrazito smolo pri streljanju iz daljave 5 m! Obramba je bila kot celota šibka; grešila je zlasti v tem, da je pustila nasprotnika streljati preveč iz bližine.

Vtis nedeljske tekme je bil v splošnem medel in ni čudno, da so se gledalci razhajali v pretežni večini razočarani. Sodil je g. Podubsky iz Zagreba v stilu tekme.

SK Rapid:SK Ilirija 3:2 (1:0).

Mariborski Rapid je v nedeljo odigral svojo zadnjo prvenstveno tekmo v spomladanski sezoni, in sicer v Ljubljani proti SK Iliriji. Rapidovci so izvojevali lepo zmago v razmerju 3:2. Sodil je g. Wagner iz Celja.

Ostale nogometne tekme.

Zagreb: Concordia:Primorje 5:0 (1:0).
Beograd: Španija:Jugoslavija 1:1 (1:0).
Budimpešta: Avstrija:Madžarska 1:1 (1:0).

Dunaj: Budimpešta:Dunaj 1:1; Sportklub:Hašk (Zagreb) 2:1.

Osiijek: Železničar (Zagreb):Železničar (Osiijek) 5:0. Tekma za pokal prometnega ministra.

Gradec: Hašk (Zagreb):G.A.K. 1:0 (0:0); Sportklub:Sturm 3:2 (2:2).

Kolesarska dirka SSK Maratona.

V nedeljo je priredil SSK Maraton svojo prvo kolesarsko dirko, in sicer na progi Maribor—Polskava—Maribor (30 km). Zmagal je Štefan Rozman, ki si je s tem priboril klubovo prvenstvo. Drugi je bil Jože Žunko, tretji pa Franc Štručl. Od juniorjev si je na isti progi priboril klubovo prvenstvo Andrej Kobler, drugi pa je bil Beno Firm. Z nedeljskim tekmovanjem je kolesarska sekcija SSK Maratona pokazala, da ima v svoji sredini odlične in prvovrstne kolesarje, ki bodo lahko častno zastopali klubove barve na medklubskih kolesarskih dirkah.

Lahkoatletski miting SSK Maratona.

Lahkoatletске sekcije mariborskih klubov se naprošajo, da pošljejo prijave za nedeljsko lahkoatletsko tekmovanje še do jutri v sredo 3. t. m. do 18. ure s prijavnino po razpisu. Zakasnele prijave in brez plačanih taks ne pridejo v poštev. Tekmovanje se prične v nedeljo točno ob 9. dopoldne na Rapidovem igrišču. Lahkoatletski odsek SSK Maratona.

Sokolstvo

Poziv Sokolom-jahalcem! Pred kratkim se je ustanovil sokolski jahalni odsek, v katerega imajo pristop vsi člani in naraščaj mariborskih sokolskih društev. Vadi se v dveh oddelkih, in sicer ločeno za začetnike in izvežbane. Ker pa je v oddelku izvežbanih jahalcev še premalo prijavljenih, se pozivajo vsi člani, ki so jahanja že večji, da se udeležijo sestanka, ki bo v sredo 3. maja ob pol 7. uri v artilerijski vojašnici za magdalenskim parkom. Na sestanku naj pridejo tudi vsi novinci, ki so se že prijavi. Pridite točno in vsi!

Sokolsko društvo Tezno. Na željo mnogih starejših bratov se bo pričela redna telovadba starejše članske vrste v sredo 3. maja ob 8. uri na letnem telovadišču oz. v primeru slabega vremena v telovadnici. Nadaljnji telovadni red se bo določil sporazumno. Bratje, ki si želijo zdravega in prijetnega razvedrila, dobrodošli! Načelnik.

Pasji pokolj na Madžarskem.

V Miskolczu na Madžarskem bo še danes na tamkajšnjem trgu javno usmrčenih 800 psov, ker njihovi lastniki niso mogli plačati dolžnega pasjega davka, ali pa ga niso hoteli plačati. Oblasti so sklenile na omenjeni način prisiliti lastnike, da bi se vsaj v zadnjem trenutku usmili svojih zvestih čuvajev in nesrečnih cučkov ter plačali skromen pasji davek.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

»In stari možak mi je dal deset dolarjev in pol na mesec; polovico mi je že plačal; oprjel sem se Dana in pošteno lotil dela. Sicer še ne morem opravljati dela odraslega mornarja, znam pa ravnanje s čolnom skoraj tako dobro kot Dan in ne izgubim glave v megli. Pri lahkem vetru sem tudi lahko določen čas pri krmilu, dragi, in znam skoraj mrežo oskrbeti z vado, in poznam kajpada vse vrvi; znam tudi metati ribe z vilami, pa dobro poznam Josepha in ti tudi pokažem, kako znam s koscem ribje kože očistiti kavo in — mislim, da bi še eno čašo kave, prosim. Slišiš, nimaš pojma, koliko dela je v takih deset dolarjih in pol na mesec!«

»Jaz sem pričel z osem in pol dolarji, sinko,« je dejal Cheyne.

»Res? Ampak tega mi nisi nikoli povedal.«

»Saj nisi nikdar vprašal, Harvey. Ne koč ti povem kaj več o tem, če se ti bo ljubilo poslušati. Pokusi nadevano olivo.«

»Troop pravi, da je najzanimivejša reč na svetu, da izveš, kako si tvoj bližnji služi kruh. Ampak imenitno je, če imaš zopet sveže pripravljeno hrano. Živeli smo dobro. Najboljša prehrana tod okoli. Disko nas je krmil prvovrstno. Imeniten možak je. In Dan — to je njegov sin — Dan je moj družabnik. Potem je še stric Salters s svojimi gnojili, ki bere Josepha. Ta je še vedno prepričan, da sem nor. Potem je ubogi mali Pen; on je v resnici blazen. Ž njim ne smeš govoriti o Johnstownu, ker... Ej, spoznati moraš Toma Platta, pa Dolgega Jacka in Manuela! Manuel mi je rešil življenje. »Zal mi je, da je Portugalec. Ne zna

dosti govoriti, ampak zato je neumoren muzikant. Našel me je nezavestno plavajočega po vodi, pa me je potegnil v čoln.«

»Čudim se, da ni tvoj živčni stroj popolnoma uničen,« je dejala gospa Cheyne.

»Zakaj, mama? Delal sem kot konj, jedel kot prašič in spal kakor ubit!«

Te besede so bile vendar malo preveč za gospo Cheyne, ki so ji prišli na misel njeni prividi o mrtvem telesu, zibajočem se po valovih. Odšla je v svojo kabino in Harvey se je privil k očetju ter mu pojasnjeval, koliko hvale je dolžan rešiteljem.

»Lahko se zaneses name, da storim zanje vse, kar je v moji moči, Harvey. Po tvojem pripovedovanju so videti dobri ljudje.«

»Najboljši od vsega ribiškega brodogaja. Le vprašaj v Plonchesterju,« je dejal Harvey. »Ampak, Disko še vedno misli, da me je ozdravil blaznosti. Dan je edini, kateremu sem razodel vse o tebi, naših vozovih in o vsem drugem, a še nisem popolnoma gotov, da mi Dan verjame. Jutri bi jim rad sapo zaprl. Slišiš, ali ne bi mogli prepeljati Konstance v Glonchester? Mama sicer ni videti zmožna za prevoz, ampak mi moramo jutri končati čiščenje ladje. Naše ribe vzame Wouverman. Veš, prvi smo, ki smo to sezijo dospeli z ribami in cena je štiri dolarje petindvajset kvintal. Vztrajali smo pri svoji ceni, dokler ni plačal. Potrebujemo jih.«

»Praviš, da boš moral jutri delati?«

»Dejal sem Disku, da bom. Pri tehtnici sam. Račune sem prinesel s seboj. Moško in imenitno je pogledal mastni

zapisnik, da se je oče kar dušil. »Po mojem računu jih ni več kot tri, ne, dva kvintala štiri ali petindevetdeset funtov več.«

»Najemi si namestnika,« je nasvetoval Cheyne, radoveden, kaj poreče Harvey.

»Ni mogoče. Računovodja sem na ladji. Troop pravi, da imam boljše glavo za številke kot Dan. Troop je silno pravičen možak.«

»No, pa recimo, da nocoj ne bi bilo mogoče prepeljati Konstance, kako pa potem narediš?«

Harvey je pogledal na uro, ki je kazala dvajset minut čez enajst.

»Potem spim tukaj do treh, pa ujamem tovorni vlak, ki odhaja ob štirih. Nas od ribiškega brodogaja puste vedno, da se brezplačno vozimo.«

»To je že nekaj. Vendar pa mislim, da bo mogoče prepeljati Konstanco približno do vašega tovornega.«

Harvey se je zleknil na divan, odvrgl škornje in je zaspal, preden je oče mogel zasenčiti električne svetilke. Cheyne je ogledoval mladi obraz v senci roke, iztegnjene preko čela. Različne misli so mu šle po glavi in med drugimi mu je prišla tudi ta misel, da je bil mogoče nemaren kot oče.

»Človek nikdar ne ve, kdaj je kaj prav ali ne,« je dejal. »Morebiti je to vse še slabše, kakor če bi bil utonil; vendar mislim, da ni — ne verjamem, da bi bilo.«

Zjutraj je zavela sveža morska sapa skozi okna; Konstanco so prepeljali na stranski tir med tovrne voze in Harvey je bil odšel na delo.

»Zopet bo padel z ladje in utonil,« je tožila mati bridko.

»Pojdimo tja, pa mu vržemo vrv, če bo treba. Nisi ga še videla delati za svoj kruh,« je dejal Cheyne.

»Kakšna neumnost! Kakor da bi kdo pričakoval...«

»Veš, možak je pričakoval, ki ga je bil najel. In ima tudi precej prav.«

Odšli so med skladišči, ki so bila polna povoščenih oblek za ribiče, do Wouvermanovega pomola, kjer je bila usidra na ladja »Tukaj smo«; na ladji je še vedno plapolala ribiška zastava in vsi mornarji so se marljivo sukali kakor bobri v sijajni jutranji svetlobi. Disko je stal pri glavni lini in nadzoroval Manuela, Pena in strica Saltersa pri vrveh. Dan je sukal naložene jerbese, ki sta jih polnila Dolgi Jack in Tom Platt, Harvey pa je z zapisnikom v roki zastopal kapitana pred uradnikom tehtnice ob mokrem robu pomola.

»Gotovo!« so zaklicali glasovi spodaj. »Vlecite!« je zavpil Disko. »Hej!« je dejal Manuel. »Tukaj!« je dejal Dan in zasukal jerbese. Nato se je zaslišal Harveyjev glas, jasen, svež, ko je nadzoroval tehtanje.

Odnesli so poslednje ribe in Harvey je skočil s pomola šest čevljev globoko na ladjo, kakor bi bila to najkrajša pot, da izroči Disku zapiske, in je zaklical: »Dve sto sedemindevetdeset pa prazna ladja.«

»Koliko je vsega skupaj, Harvey?« je vprašal Disko.

»Osemsto šestpetdeset kvintalov. Tri tisoč šeststo in štirideset dolarjev in en kvoder. Rad bi poleg plače dobil še delež.«

»No, ne bom rekel, da ga nisi zaslužil, Harvey. Ali ne bi hotel skočiti v Wouvermanovo pisarno in jim nesti naše zapiske?«

»Kdo pa je tisti deček?« je vprašal Cheyne Dana, ki je bil viden vsakovrstnih vprašanj od strani onih brezdelnih slaboumnežev, ki jim pravijo letoviščniki.

»Našli smo ga plavajočega na Velikih Plitvinah. Pravi, da je padel s parrika. Bil je potnik. Sedaj pa je skoraj že cel ribič.«

Mali oglasi

Razno

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih naredi moja žena Marija. — Kmetič Mihael, Pekre pri Mariboru. 1569

MODRA GALICA

po Din 5.65 za kg je družbenim članom v vsaki množini na razpolago pri Kmetijski družbi, Meljska cesta 12. 1587

ZA POTOVANJE:

ročni kovčeki, usnjate torbe, nahrbtniki, etuje za fotogr. aparate itd. Velika izbira, nizke cene. Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1527

Prodaj

SOKOLSKI KROJ.

skoraj nov, na prodaj. Vprašati v trgovini F. Klajnshek, Glavni trg. 1571

RAZLIČNO POHIŠTVO.

dobro ohranjeno, in drugo na prodaj. Prešernova ulica 18. I., vrata 7. 1567

LEPA TRISTANOVANJSKA HIŠA.

20 minut od Maribora, ob prometni cesti, pripravna za vsako trgovino. 1 oral zemlje, dva vrta, napredaj radi smrtnega slučaja. Lahko tudi na obroke. Naslov v upravi »Večernika«. 1563

KRASNA SPALNICA

na prodaj. Vprašati popoldne od 1.—3. ure. Gregorčičeva ul. 26, II., desno. 1556

V vili »Majda«

Tomšičeva ulica 14

se prodaja vino

lastnega pridelka od 5 litrov naprej

SREDNO POSTELJO.

lepo, čisto, za doraslega otroka prodam. Naslov v upravi lista. 3000

OTROŠKI VOZIČEK.

modern, dobro ohranjen, na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 1550

MOŠKO KOLO.

rabljeno, kupim. Vprašati 4. maja od 10.—12. ure v Dravski ulici št. 13, pri Planincu. 1553

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom, blizu kolodvoru, oddam takoj dvema osebam. Tomšičeva 35. 1572

OPREMLJENO SOBO.

lepo, parketirano in solčno, oddam. Oset. Gosposka ulica št. 52. 1570

SPREJMEM FANTA

na stanovanje za mesečno 100 Din. V gradu, Grajska ulica št. 2, Anton Arzenšek. 1566

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom, oddam. Vrbanova ul. 28, pritičje, desno. 1564

VELIKO, ZRAČNO*SOBO.

lepo opremljeno, pripravno za tri osebe, oddam. Naslov v upravi. 1552

LEPO, SOLNČNO SOBO s prostim vhodom, oddam ene mu ali dvema gospodoma. Aleksandrova cesta 55. I., levo. 5000

NA STANOVANJE

event. tudi hrano sprejemem dva gospoda. Splavarska ulica 6. 1535

Službo dobi

NOVO VPELJANO PODJETJE

sprejme samostojno uradnico, večjo slovenskega in nemškega jezika z malo kavčije. Ponudbe pod »Stalna eksistenca« na upravo »Večernika«. 1562

DVA NATAKARSKA VAJENCA

sprejme Grajska klet, Maribor. 1558

V našem

KAVARNIŠKI LOKAL.

lep, z inventarjem vred, takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 1560

Naznanilo

Podpisana naznanja cenjenemu občinstvu, da bo vodila gostilno na Tržaški cesti števil. 8, nasproti bolnice, še nadalje in prosi cenjene goste, naj ji ohranijo še nadaljno naklonjenost. Za točno in solidno postrežbo preskrbljeno. Za obiken obisk se priporoča

Ana Hummel, gostilničarka.

Svarilo!

V zadnjem času hodi po Mariboru in bližnji okolici mehanik Ignac Golob iz Nove vasi pod pretvezo, da je mehanik tvrdke »Singer« iz Maribora, je pri naših strankah zelo vsiljiv in zahteva visoko plačilo za popravila. Imenovani ni naš nastavljenec, svarimo vse naše cenjene odjemalce pred njim. 1549

SINGER ŠIVALNI STROJI, D. D., MARIBOR, GLAVNI TRG 23.

Vinotoči

VINOTOČ

z večvrstnim Albertovim vinom v Limbušu št. 33 otvorjen. 1568

VINOTOČ KOKAL

v Počehovi odprt. 1551

Dame!

Kako se boste spomladi oblekle?

Velika izbira

MODNIH LISTOV v knjigarni

Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova c. 13

Razglas!

Oblastno dovoljena razprodaja hišnega inventarja Rožanca Jurija, bo dne 3. maja ob 9. uri dopoldne na licu mesta, Pobrežka cesta 1 (za pekarno Schober) v baraki. 1557

Preselitveno naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem preselil svojo trgovino iz Aleksandrove ceste 13 v

Trubarjevo ulico št. 9-I. Aloiz Ussar,

zaloga šivalnih strojev, koles in motorjev, Maribor

Še samo kratek čas

traja oblastno dovoljena razprodaja pri

Kormannu v Mariboru, Gosposka 3

Izrabite brezpogojno pred opustitvijo trgovine ta priložnostni nakup. Oglejte si moja izložbena okna. Tako ceneno še niste nikdar kupili!

20 do 50% popusta in še ceneje!